

Перевірка текстів *крок за кроком*

Новий порядок перевірки академічних текстів для
запобігання академічному плагіату в ХНМУ

Тетяна Павленко
06.10.2025

Що турбує університетську спільноту

- Регламент взаємодії учасників процесу
- Формат подання матеріалів
- Інструменти перевірки текстів
- Критерії оцінювання результатів
- Дії у випадку критичних показників
- Відмежування плагіату від добросовісного цитування

Перевірка на антиплагіат

Перевірка всіх видів робіт на наявність ознак академічного плагіату обов'язково передує всім іншим процедурам технічних засобів, які дозволяють згенерувати звіт за результатами перевірки зі встановленням факту наявності заповнень. В Університеті використовуються лише ті програми, із розробниками, власниками, представниками яких укладено угоди про використання створених в Університеті.

Щорічно ХНМУ укладає договір на використання антиплагіатного програмного забезпечення.

Про порядок перевірки

↓ [Наказ № 202 від 01.09.2025 р. про введення в дію Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових збігів](#)

↓ [Порядок перевірки академічних текстів на наявність текстових збігів для запобігання академічному плагіату в ХНМУ](#)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою
протокол від 29.08.2025 р. № 13

Введено в дію
Наказ ХНМУ
від 01.09.2025 № 202

**ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ НА НАЯВНІСТЬ
ТЕКСТОВИХ ЗБІГІВ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОМУ
ПЛАГІАТУ В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ**

Основні зміни

- Оновлено нормативну базу – перелік документів з академічної доброчесності
- Додано визначення ключових термінів – академічний текст, група експертів з відповідного наукового напрямку, експерт, експертний аналіз, експертний висновок, звіт подібності, інтелектуальна власність система, твір
- Актуалізовано перелік систем перевірки – виключено Unicheck, залишено StrikePlagiarism
- Удосконалено порядок перевірки
 - ✓ прописано алгоритм взаємодії всіх учасників процесу
 - ✓ уточнено правила визначення показників оригінальності
 - ✓ додано процедуру експертного аналізу та підготовки висновку
 - ✓ встановлено вимоги до змісту й оформлення експертного висновку
 - ✓ оновлено форму заяв авторів
 - ✓ додано персональний склад груп експертів з відповідних наукових напрямів

Академічний текст

Авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі

- дисертації
- кваліфікаційної випускної роботи
- наукового видання
- наукової статті
- звіту у сфері наукової і науково-технічної діяльності
- депонованої наукової роботи
- підручника, навчального посібника
- інших наукових та навчально-методичних праць

Перевірка академічних текстів

Статус

- обов'язковий етап перед поданням або оприлюдненням академічних текстів

Мета

- запобігання недоброчесності

Завдання

- виявлення та інтерпретація текстових збігів для ідентифікації потенційних порушень

Інструмент

- комерційна антиплагіатна система *StrikePlagiarism*

Результат

- підтвердження відповідності академічним стандартам

Задіяні особи

- **Адміністратор системи** – відповідальна особа, уповноважена на вирішення організаційних питань, пов'язаних із використанням антиплагіатного сервісу
- **Автор** – особа-ініціатор, яка подає академічний текст для перевірки
- **Посадова особа, відповідальна за розгляд документів** – уповноважена особа, що здійснює погодження матеріалів та призначає експерта
- **Відповідальна особа структурного підрозділу** – працівник, уповноважений на здійснення перевірки академічних текстів
- **Експерт** – призначена особа, що визначає рівень оригінальності та якість академічного тексту

Задіяні підрозділи

- **Науковий відділ** – перевірка звітів про НДР та анотацій до НДР, що плануються до виконання
- **Навчально-науковий інститут якості освіти** – перевірка рукописів кваліфікаційних робіт бакалаврів і магістрів; текстів навчально-методичних видань та електронних дистанційних курсів
- **Спеціалізовані вчені ради** – перевірка рукописів дисертацій, поданих до захисту
- **Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених** – перевірка наукових робіт і матеріалів наукових форумів здобувачів освіти та молодих вчених
- **Редакція наукових журналів** – перевірка рукописів статей, поданих для опублікування в наукових журналах ХНМУ
- **Служба інтелектуальної власності** – перевірка заявок на об'єкти права інтелектуальної власності

Задіяні підрозділи

- **Наукова бібліотека – перевірка**
 - авторефератів, рефератів, анотацій та рукописів дисертаційних робіт, що подаються до спеціалізованих вчених рад інших установ
 - анотацій та рукописів дисертаційних робіт здобувачів наукового ступеня доктора філософії
 - рукописів наукових публікацій співробітників університету, поданих для друку чи публікації (крім журналів університету)
 - матеріалів наукових форумів, організованих університетом (за винятком форумів здобувачів освіти та молодих вчених)

Затверджений регламент

Автор	↔	Посадова особа (проректор з наукової роботи, директор ННІЯО)
Оформлює та подає заяву		Погоджує заяву та призначає експерта
Автор	↔	Відповідальна особа
Передає цифрову копію погодженої заяви і текстовий файл		<ul style="list-style-type: none"> - Перевіряє відповідність документів - Завантажує файл до Системи - Отримує згенерований звіт подібності - Передає звіт разом з інструкцією та формою експертного висновку
Автор	↔	Експерт
Пред'являє візовану заяву та передає звіт подібності разом із формою експертного висновку		<ul style="list-style-type: none"> - Аналізує звіт та готує експертний висновок - Передає експертний висновок
Автор		
Позитивна оцінка – представляє документи та передає текстовий файл для публічного оприлюднення		Негативна оцінка – здійснює змістовне доопрацювання тексту відповідно до рекомендацій експерта та подає заяву на повторну перевірку за тією ж процедурою
Відповідальна особа	→	Адміністратор Системи Розміщує отримані документи в електронній системі документообігу університету для подальшого зберігання
Передає цифрові копії заяви автора та звіту подібності		
Експерт	→	
Передає цифрову копію експертного висновку		

Вимоги до подання текстів

- **Зміст**
 - ✓ Повна готовність до оприлюднення
 - ✓ Без чернеткових або незавершених частин
 - ✓ Без вбудованих відео, анімацій, інтерактивних об'єктів та інших візуальних ефектів
- **Оформлення**
 - ✓ Без робочих позначок чи коментарів
 - ✓ Із обов'язковим зазначенням назви роботи та авторства
 - ✓ Із списком використаної літератури та додатками
 - ✓ Форматування відповідно до стандартних налаштувань сторінки та друку
- **Технічні параметри файлу**
 - ✓ Максимальний розмір – 40 МБ
 - ✓ Рекомендовані формати – DOC, DOCX, ODT, PDF, PPT, PPTX.
 - ✓ Без захисних обмежень (паролів, блокувань редагування тощо)

Оцінка подібності тексту

Власна методика StrikePlagiarism

1. Урахування

- Відсотка збігів
- Структури тексту
- Типів джерел
- Системи коефіцієнтів
 - ✓ Коефіцієнт подібності 1 – текстові збіги від 5 слів
 - ✓ Коефіцієнт подібності 2 – текстові збіги від 25 слів
 - ✓ Коефіцієнти цитування – частка правильно оформлених цитат

2. Попередження про можливі текстові маніпуляції

3. Ігнорування обробки зображень та тексту у них

Експертна оцінка звіту подібності

- Звіт подібності – підстава для експертного висновку
- Експертний висновок – обов'язковий етап внутрішнього контролю
- Хто проводить експертизу
 - ✓ науково-педагогічні працівники університету
 - ✓ інші компетентні особи
 - ✓ за потреби – зовнішні фахівці
- Вимоги до експерта
 - ✓ належна кваліфікація
 - ✓ обізнаність у галузі
 - ✓ відсутність конфлікту інтересів
 - ✓ непричетність до підготовки тексту, який є об'єктом аналізу
- Затвердження кандидатур
 - ✓ проректор з наукової роботи
 - ✓ директор ННІ ЯО

Функції експерта

- Попередній аналіз звіту подібності (відсоткові коефіцієнти, джерела збігів, ознаки прихованих запозичень чи спотворень)
- Критична оцінка змісту фрагментів тексту, виділених кольором, перевірка коректності запозичень
- Узагальнення результатів з визначенням оригінальності тексту, прийнятності запозичень і можливих проявів академічного плагіату чи недоброчесності
- Складання письмового експертного висновку за встановленою формою у строк до 14 діб з дотриманням академічних стандартів та вимог об'єктивності, чіткості й аргументованості оцінок та рекомендацій

Що взяти до уваги

- Антиплагіатні системи не шукають плагіат
- Відсотки – це старт, а не фінал аналізу
- Характер збігів важливіший за їх кількість
- Сервіси автоматизованої перевірки мають обмеження
- Рішення приймає людина, а не система
- Професійна оцінка – компетенція експерта

Ефективна робота із звітом подібності

Співпраця автора та експерта

- спільний аналіз звіту й обговорення результатів

Автор надає коментарі

- уточнення щодо виявлених збігів, запозичень тощо

Експерт надає рекомендації

- поради щодо формального вдосконалення або змістовного доопрацювання тексту

Обидва розуміються на сутності понять
запозичення, цитування та академічний плагіат

Як розрізнати?

Запозичення

- використання чужих думок, текстів, даних, ідей, формул, таблиць або інших матеріалів у власній роботі

Цитування

- дослівне відтворення текстового фрагменту іншого автора з зазначенням джерела

Академічний плагіат

- використання чужих або власних раніше опублікованих матеріалів без належного оформлення посилання на джерело

Форми академічного плагіату

Копіювання

- дослівне відтворення та оприлюднення під своїм ім'ям тексту, раніше опублікованого іншим автором

Парафраз (рерайт)

- перефразоване або перекладене відтворення чужого тексту як оригінального, без належного оформлення посилання на автора

Компіляція

- підготовка твору шляхом компонування текстів інших авторів без проведення самостійного дослідження, опрацювання джерел або зазначення авторства

Самоплагіат (реплікація, републікація)

- оприлюднення власних раніше опублікованих наукових результатів як нових без відповідних посилань на попередню роботу

Типові ознаки проблемного тексту

Відсутність або некоректне оформлення цитувань і джерел

Надмірна кількість текстових збігів

Використання ненадійних або неавторитетних джерел

Навмисні маніпуляції з текстом

Важливо

- Рекомендації для експертів із розгляду внутрішньої політики і процедур забезпечення академічної доброчесності та зовнішньої оцінки їх якості : додаток 2 до протоколу від 07.06.2022 № 9 (14) / Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти, МОН України, НАЗЯВО
- До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності : лист МОН України від 20.05.2020 р. № 1/9-263
- Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо). – Лист МОН України від 15.08.2018 № 1/11-8681

**Наукова
бібліотека
ХНМУ**

libr.knmu.edu.ua

**Тетяна
Павленко,
заступник
директора**